

PLAN MANAGERIAL

Judecător Cristina Rotaru-Radu

CUPRINS

Introducere

Cap. I – Admiterea în I.N.M.

Cap. II – Formarea inițială

1. Anul I de studii
2. Anul II de studii
3. Caracteristicile formării inițiale

Cap. III – Formarea continuă

1. Aspecte generale
2. Formarea continuă centralizată
3. Formarea continuă descentralizată
4. Domenii și teme prioritare în formarea continuă
5. Formarea magistraților recrutați conform art. 33 din Legea nr. 303/2004
6. Cea de-a doua specializare

Cap. IV – Formarea formatorilor

Cap. V – Relații internaționale

Cap. VI – Activitatea economico-administrativă

INTRODUCERE

Institutul Național al Magistraturii este instituția publică ce asigură pregătirea auditorilor de justiție pentru a deveni magistrați. Așa cum pentru un copil primii ani de viață sunt esențiali pentru formarea caracterului, tot așa pentru un tânăr viitor magistrat perioada petrecută în INM este cea în care asimilează valorile care trebuie să îl ghideze în carieră. De aceea Institutul trebuie să se implice activ nu doar în pregătirea profesională a viitorului magistrat, ci și în imprimarea unor standarde de comportament.

Institutul Național al Magistraturii este însă și instituția care asigură formarea continuă a tuturor magistraților. Provocările lumii moderne: apariția unor noi ramuri de drept (Dreptul Uniunii Europene, CEDO, Dreptul consumatorului etc.) colaborarea cu alte sisteme judiciare și încrederea care trebuie să existe în actele și deciziile magistraților din alte țări (cooperarea în materie penală, cooperarea în materie civilă) fac ca stilul autodidact, chiar în cazul magistraților cu experiență, să nu mai reprezinte o metodă suficientă de pregătire. De asemenea, cantitatea de informație juridică obligă în ultima vreme la o specializare din ce în ce mai focalizată, uneori în domenii pe care nu le-am studiat sau de care nici nu am auzit în facultate.

Ca atare, indiferent dacă suntem la început de carieră sau am ajuns la „maturitate profesională” trebuie să păstrăm cu toții legăturile cu această instituție. Și în cazul magistraților cu experiență legătura trebuie să fie nu doar una formală, programele dezvoltate la nivelul Institutului trebuie să fie un sprijin real în dezvoltarea carierei tuturor judecătorilor și procurorilor români.

Pentru ca INM să își îndeplinească rolul de motor al sistemului judiciar trebuie să reprezinte un catalizator al ideilor progresiste, pe de o parte să anticipeze nevoi de pregătire pentru grupuri întregi de magistrați și să ofere suport în acest sens, iar pe de altă parte să răspundă, într-un timp rezonabil, solicitărilor pertinente primite din partea magistraților pentru inițierea unor cursuri și programe.

Nu trebuie pierdut din vedere că INM s-a dezvoltat an de an, că un număr din ce în ce mai mare de magistrați este cuprins în activitățile sale, și că progresele acestei instituții sunt vizibile. Ca atare, un plan de management pentru următorii trei ani nu trebuie să propună schimbări de dragul schimbărilor. INM rămâne preponderent o instituție de învățământ, chiar dacă nu face parte din sistemul

național de învățământ și nu este supus dispozițiilor legale privind acreditarea și recunoașterea diplomelor. Experiența din ultimii 25 de ani ne arată că schimbările prea dese într-un sistem de învățământ, fără o experimentare suficientă a soluțiilor propuse îl pot bulversa prin lipsa de predictibilitate, obținându-se efecte contrare celor scontate.

În cazul Institutului Național de Magistratură, dată fiind consacrarea legislativă a modului cum se asigură conducerea, prin intermediul Consiliului Științific, care asigură strategia de conducere, în timp ce directorul secondat de cei doi directori adjuncți asigură conducerea executivă, respectiv punerea în practică a deciziilor adoptate la nivel Consiliului Superior al Magistraturii sau la nivelul Consiliului Științific, este evident că soluțiile propuse în planul de management al directorului nu pot fi puse în practică decât dacă sunt îmbrățișate de cele două organisme cu rol decizional și dacă bugetul aprobat de Consiliul Superior al Magistraturii pentru INM permite implementarea acestor propuneri.

Dacă în perioada 2013-2016 planurile de dezvoltare ale INM au vizat în special întărirea competenței în sistemul judiciar și consolidarea capacității INM în vederea punerii în aplicare a noilor coduri, cred că în perioada următoare accentul ar trebui să cadă pe efortul de cristalizare a unei practici unitare în ceea ce privește instituțiile nou introduse prin intermediul celor patru coduri și pe modul de recrutare a viitorilor magistrați.

În cazul obiectivului constând în cristalizarea unei practici judiciare constante, în cadrul formării continue centralizate și descentralizate trebuie continuată linia seminarelor, întâlnirilor, conferințelor desfășurate în ultimii ani de implementare a noilor reglementări, cu deosebirea că accentul trebuie mutat de pe cunoașterea cantitativă, necesară într-o primă etapă după orice modificare legislativă majoră, pe o cunoaștere calitativă, impusă nu doar de varietatea de soluții pronunțate în practica judiciară, ci și de corijările intervenite ca urmare a deciziilor Curții Constituționale, deciziilor pronunțate în recursuri în interesul legii sau în hotărâri preliminare privind dezlegări în drept.

În cazul obiectivului privind un nou mod de recrutare pentru viitorii magistrați consider că trebuie continuat sistemul actual, în care și pentru accesarea în magistratură și pentru dobândirea calității de auditor de justiție se utilizează un sistem unitar de selecție, care prevede aceleași exigențe. În ceea ce privește însă conținutul concursului, trebuie să crească exigențele examenului psihologic, iar accentul trebuie mutat de pe valorizarea cantității de cunoștințe teoretice acumulate, pe calitatea acestora.

Un alt obiectiv pentru următorii trei ani ar putea fi operarea de modificări în

programa de pregătire a auditorilor în anul I, în sensul creșterii numărului de ore pentru disciplinele fundamentale: Drept civil, Drept procesual civil, Drept penal, Drept procesual penal, iar acestea să se regăsească în toate modulele de pregătire din anul respectiv.

CAP. I -ADMITEREA ÎN I.N.M. ȘI ADMITEREA ÎN MAGISTRATURĂ

Prin Hotărârea nr. 18/17.11.2011, Consiliul științific al I.N.M. a decis desfășurarea concomitentă în anul următor a admiterii la Institutul Național al Magistraturii și a admiterii în magistratură în condițiile art. 33 alin. 1 din Legea nr. 303/2004, urmând ca cele două concursuri să aibă aceeași tematică și bibliografie, precum și probe și subiecte comune. S-a dorit prin aceasta asigurarea unei selecții obiective și riguroase și înlăturarea criticilor conform cărora accesul în magistratură era mult mai facil pentru cei care aveau experiență în profesii juridice decât pentru absolvenții de facultate întrucât concursul organizat pentru admiterea în INM era mult mai dificil.

Odată cu propunerea de reunire a celor două concursuri s-au formulat de către conducerea I.N.M. și propuneri privind modificarea modului de desfășurare a acestora, în sensul includerii testului de verificare a raționamentului logic în etapa I eliminatorie a concursului, în care sunt verificate și cunoștințele juridice, stabilirea unui număr maxim de candidați admiși în etapa a II-a, a interviului, instituirea unui punctaj minim de 70 de puncte pentru prima etapă a concursului, stabilirea ponderii notei acordate pentru fiecare etapă în media generală. În fiecare an, organizarea acestor concursuri este o provocare pentru I.N.M. din cauza numărului mare de candidați, care, de regulă, depășește 3000 pentru ambele concursuri.

Cu tot efortul făcut de I.N.M. există încă opinia că modalitatea în care se face selecția nu este cea mai bună pentru recrutarea unor viitori magistrați care să corespundă profilului magistratului din sistemul juridic din România, așa cum a fost el creionat în Hotărârea C.S.M. nr. 184/01.03.2006.

Astfel, mulți din formatorii și profesorii implicați în selectarea viitorilor magistrați apreciază că modalitatea de selecție oferă avantaje celor care reușesc să memoreze o mare cantitate de informație și mai puțin celor care sunt capabili să ofere interpretări logice și să argumenteze soluții. De asemenea, se vorbește tot mai mult în ultima vreme, că examenul psihologic pe care-l susțin candidații nu este totdeauna eficient, pentru că s-a întâmplat ca auditori de justiție sau tineri magistrați să aibă comportamente inadecvate profesiei alese.

De asemenea, deși în ultima vreme se discută mult despre etică și deontologie în sistemul judiciar, rezultatele în practică sunt departe de a fi mulțumitoare și ele vizează în primul rând pe tinerii magistrați, pentru că așteptările sunt mai mari în cazul acestora.

Finalitatea concursurilor prin care sunt selectați viitorii magistrați trebuie să fie aceea de a servi pentru recrutarea unor persoane care să aibă calitățile necesare exercitării profesiei de magistrat. Acestea trebuie să fie apte din punct de vedere psihic pentru provocările acestei profesii, să fie echilibrate, să aibă o gândire logică și critică, să aibă capacitatea de a lua rapid decizii, să conștientizeze importanța deciziilor pe care le ia, să fie o persoană integră și să aibă un comportament adecvat în societate, să aibă cunoștințe juridice solide.

Schimbările legislative din ultimii ani demonstrează că memorarea unor texte de lege s-ar putea să nu servească la nimic, dacă nu sunt dublate de o gândire capabilă de raționamente logice, de interpretări și conexiuni.

Schimbările în ceea ce privește concursul de selecție trebuie făcute însă după ample consultări cu reprezentanți ai celor mai prestigioase facultăți de drept din țară, cu reprezentanți ai magistraturii (președinți de judecătorie și procurori-șefi de la nivelul parchetelor de pe lângă judecătorie, judecători și procurori inspectori, conducerea Înaltei Curți de Casație și Justiție, conducerea Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, membri CSM), astfel încât formula la care se va ajunge să fie una mai bună decât cea prezentă. Poate că nu ar fi lipsit de relevanță ca la aceste întâlniri să participe și reprezentanți ai studenților din ultimii ani de studii ai celor mai prestigioase facultăți de drept din țară.

CAP. II – FORMAREA INIȚIALĂ

Una din activitățile esențiale ale Institutului Național de Magistratură este reprezentată de formarea inițială a auditorilor de justiție. De altfel Institutul a fost construit în jurul ideii de pregătire a celor selectați ca magistrați pentru viitoarea profesie.

Astăzi dinamica vieții juridice, diversificarea tipurilor de cauze date în competență judecătoriilor și parchetelor de pe lângă judecătorii, inexistența completelor colegiale la judecătorii, ar face imposibilă formula existentă în trecut, când un absolvent de facultate, după admiterea în magistratură, putea desfășura activitate de magistrat fără a urma cursuri de pregătire.

Conform art. 16 din Legea 303/2004 republicată, din 28 iunie 2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor: „Formarea profesională inițială în cadrul Institutului Național al Magistraturii constă în pregătirea teoretică și practică a auditorilor de justiție pentru a deveni judecători sau procurori. Durata cursurilor de formare profesională a auditorilor de justiție este de 2 ani.”

Formarea inițială trebuie să aibă un caracter *practic* și *unitar* care să permită auditorilor de justiție să dobândească abilitățile necesare integrării adecvate în profesia de magistrat.¹

Formarea inițială trebuie să dezvolte trei tipuri de competențe pentru auditorii de justiție:

- competențe instrumentale (capacitatea de analiză și sinteză, capacitate de organizare și planificare, de a stabili priorități, cunoștințe generale de bază)

- cunoștințe de bază necesare unei profesii de magistrat (integritatea profesională, autoritate, disponibilitate în îndeplinirea îndatoririlor profesionale)

- competențe interpersonale (capacitate de evaluare și autoevaluare și capacitate de a lucra în echipă, de a face schimb de cunoștințe, abilități interpersonale, atitudine corespunzătoare în relațiile cu colegii),

- competențe sistemice (capacitate de a transpune în practică cunoștințele dobândite, abilități de cercetare, capacitate de a învăța, deschidere pentru informații, argumente noi, capacitate de adaptare la situații noi, creativitate).²

¹ Strategia Institutului Național al Magistraturii pentru perioada 2013-2016.

² Strategia Institutului Național al Magistraturii pentru perioada 2013-2016

Anul I de formare inițială este destinat preponderent pregătirii teoretice, iar anul al II-lea este destinat pregătirii practice.

1. Anul I de studii

În anul 2012 Plenul CSM a aprobat prin Hotărârea 729/5.09.2012 programul de formare inițială în format modularizat pentru anul I de studiu 2012-2013.

Acest concept a fost păstrat și în anii următori, fiind aplicat și în prezent.

S-a arătat că modularizarea înlătură neajunsul diluării pregătirii prin studierea unor discipline pe durata întregului an.³

Acest concept a permis o abordare interdisciplinară, în sensul că anumite aspecte practice în domeniul CEDO, Drept European, Criminalistică, Medicină legală, Drept comercial) au fost abordate în cadrul seminarelor dedicate disciplinelor fundamentale Drept civil- Drept procesual civil , Drept Penal -Drept Procesual Penal. Consider că acesta este un aspect pozitiv care permite auditorilor de justiție să înțeleagă în ce mod cunoștințele teoretice din materiile respective pot fi utilizate în cadrul proceselor civile sau penale, momentele procesuale în care pot fi incidente instituții CEDO sau de Drept European, posibilitățile pe care le are la dispoziție magistratul pentru a evita condamnări ale statului român la CEDO, etc.

De exemplu, Programul de formare inițială pentru anul I (2014-2015) desfășurat în perioada 13 octombrie 2014-17 iulie 2015 a avut trei module:

Modulul 1: Drept civil, Drept Penal. *Discipline transversale:* Drept Comercial, CEDO, Dreptul UE, Criminalistică, Etică și organizare judiciară, Dezvoltare personală, Limbi străine.

Modulul 2: Dreptul familiei. *Discipline transversale:* Dreptul UE, CEDO, Comunicare

Modulul 3: Drept administrativ, Drept Constituțional; *Discipline Transversale:* Dreptul UE, CEDO, Psihologie judiciară, Informatică aplicată -Ecris.

De asemenea, conceptul modular a permis în cazul disciplinelor fundamentale reunirea aspectelor de drept substanțial cu cele de drept procesual, astfel încât s-a trecut de la formula:

- Seminar civil - 3 ore și Seminar Procedură Civilă - 3 ore la formula Seminar Civil -5 ore (în care sunt abordate elemente de Drept civil și Drept procesual

³ Judecător Ana-Maria Garofil, Plan Managerial, 2013

civil);

- Seminar Penal – 3 ore și Seminar Drept procesual Penal-3 ore la formula Seminar Penal -5 ore (în care sunt abordate elemente de Drept Penal și Drept procesual penal.

Referitor la această modificare consider că nu s-a înregistrat un progres în pregătirea auditorilor de justiție.

Trebuie precizat că în cazul disciplinelor fundamentale sunt alocate ore de curs și ore de seminar.

Modularizarea a condus în primul rând la o scădere a numărului de ore alocat disciplinelor fundamentale. Dacă, spre exemplu, anterior anului 2012 exista un curs de Drept penal de 3 ore o dată la două săptămâni, pe tot parcursul Anului I (octombrie-iunie anul următor) un Curs de Drept procesual penal cu aceeași frecvență, respectiv câte un seminar de Drept penal și unul de Drept procesual penal săptămânal cu durata de câte 3 ore, s-a ajuns în prezent la 6 cursuri de Drept penal pe durata întregului an, 6 cursuri de Drept procesual penal și un seminar comun pentru cele două materii cu durata de 5 ore săptămânal (în săptămânile destinate pregătirii teoretice, care sunt mai puține decât în trecut).

În al doilea rând, consider că un asemenea seminar are o durată prea lungă (5 ore) pentru a asigura folosirea eficientă a timpului, pentru că așa cum se știe, este dificil ca atenția să fie menținută într-un astfel de interval, iar pentru un formator este dificil ca timp de 5 ore să răspundă întrebărilor de drept substanțial și procesual penal.

În al treilea rând, în sistemul anterior modularizării exista o specializare a formatorilor în materia dreptului substanțial sau în materia dreptului procesual, deși este evident că se intra deseori și pe teritoriul celeilalte materii pe aspecte punctuale. Argumentul că formatorii au cunoștințe și de drept procesual dar și de drept substanțial pentru susținerea actualului format nu este convingător, pentru că a avea cunoștințe solide într-o materie nu înseamnă același lucru cu a oferi lecții în materia respectivă, mai ales unor persoane cu o pregătire foarte bună așa cum sunt auditorii de justiție.

În al patrulea rând, sistemul anterior oferea auditorilor oportunitatea de a cunoaște stiluri diferite de abordare a materiei. De regulă la o grupă materiile Drept penal, Drept procesual penal erau asigurate de un formator judecător și un formator procuror. Deși un deziderat al formării

inițiale este caracterul unitar, trebuie să recunoaștem că personalitatea formatorului își pune amprenta, iar pentru auditorii de justiție, dată fiind viitoarea profesie, cunoașterea unor viziuni diferite asupra unor instituții (fără a înțelege prin aceasta doar soluții diferite în cazul unor probleme de drept) este bine venită.

De aceea, consider că în domeniul celor patru discipline fundamentale (Drept Civil, Drept Procesual Civil, Drept Penal, Drept Procesual Penal) activitatea trebuie să se desfășoare pe durata întregului an I, în sensul măririi numărului de cursuri și seminare. În cazul orelor practice trebuie să se revină la seminare dedicate dreptului substanțial și seminare dedicate dreptului procesual cu o durată de 3 ore.

Nu înseamnă că pledez pentru o separare totală între programele destinate dreptului substanțial și cele dedicate materiilor procesuale. Tematica disciplinelor trebuie armonizată la nivel de catedră, astfel încât cunoștințele teoretice de la curs să se îmbine în mod util cu temele de seminar, iar problemele de drept substanțial abordate la curs să se regăsească pe cât posibil în obiectul dosarelor analizate la seminar.

Deși anul I de studiu este văzut ca unul cu pregătire preponderent teoretică în comparație cu pregătirea asigurată în anul II, în ultimii ani s-a încercat imprimarea unui pronunțat *character practicus* al formării nu doar prin analizarea unor cazuri practice reale în cadrul seminarelor, ci și prin secvențe simulate, procesele simulate fixate în mod obligatoriu în programă, săptămânile de practică în cadrul instanțelor și parchetelor (care în 2015 au fost în număr de 6). Consider că formula în care pentru anul I sunt prevăzute doar 3 săptămâni de practică la instanțe și parchete (așa cum a existat în perioada 2012-2014) este mai echilibrată, în condițiile în care programa mai prevede alocarea unui număr de 4 săptămâni cu caracter exclusiv practic⁴, iar activitatea desfășurată la sediul INM nu este una exclusiv teoretică, nici măcar atunci când este vorba de cursuri.

O altă caracteristică a ultimilor ani a fost organizarea pentru auditorii de justiție din anul I a unor stagii extracurriculare la Înalta Curte de Casație și Justiție, Parchetul de pe lângă ICCJ, Direcția Națională Anticorupție, DIICOT, Institutul Național de Criminalistică din cadrul IGPR, care a permis cunoașterea unor entități din cadrul sistemului judiciar și activitatea specifică a acestora sau cunoașterea unor instituții care conlucrează cu sistemul judiciar. Apreciez că și pentru perioada următoare realizarea unor astfel de activități este indicată.

Consider că trebuie menținută colaborarea cu Școala Națională de Grefieri pentru realizarea unor procese simulate, atât în materie civilă, cât și în materie penală, așa cum s-a întâmplat în anii anteriori și apreciez că ar trebui inclus în această colaborare și Institutul Național pentru Pregătirea și Perfecționarea

⁴ Raport de Activitate al INM 2015,pg.14

Avocaților.

O propunere care mi se pare utilă pentru anul I de formare inițială este ca în cadrul conferințelor organizate, în special la materiile fundamentale (Drept Civil, Drept Penal, Drept Procesual Civil, Drept Procesual Penal) să fie invitați profesori recunoscuți de la facultățile de drept din țară. Așa cum este greu de crezut că un profesor ar putea fi persoana indicată pentru susținerea unor seminare practice, la fel de greu de crezut este că un practician, oricât de bine pregătit ar fi, ar putea realiza o perspectivă teoretică la nivelul oferit de un cadru didactic. Consider că rolul conferințelor în primul an de studiu nu este acela al reluării materiei predate în timpul facultății, ci al tratării unor instituții la un nivel superior, plecându-se de la premisa cunoașterii aspectelor teoretice de bază. Învățământul juridic din România este în general deficitar în prezentarea aspectelor istorice sau cele privind evoluția unor instituții. Se pune foarte mult accent pe reglementarea pozitivă, pierzându-se din vedere fundamentul instituțiilor.

Ca să dau un exemplu simplu probabil că puțini practicieni ne-ar putea spune care este rolul măsurilor de siguranță în sistemul sancționator, în ce context au apărut ele, care este raportul dintre pedepse și măsuri de siguranță.

Este adevărat că avalanșa legislativă din ultima vreme obligă în primul rând la o cunoaștere pozitivă a textelor de lege, dar este evident că dificultățile de interpretare a noilor coduri au fost cauzate și de necunoașterea istoricului sau rolului anumitor instituții importate din alte sisteme de drept. Se observă în ultima vreme o tendință a practicienilor de a avea așteptări la reglementări extrem de amănunțite, care să nu mai necesite apelarea la doctrină sau la principiile de drept. Acest gen de reglementare creează însă mari probleme în practică, pentru că detalierea cazurilor în care norma este incidentă atrage după sine imposibilitatea prevederii și enumerării tuturor situațiilor în care aceasta ar trebui aplicată, astfel încât o reglementare cu un grad sporit de generalitate este de dorit.

Practica neunitară este de multe ori rodul unor interpretări exclusiv literale ale textelor de lege, cu ignorarea totală a sensului dorit de legiuitor sau a fundamentului respectivei instituții.

De aceea, consider că o instituție de excelență cum este INM trebuie să beneficieze de contribuția celor mai renumiți profesori, care să asigure și o cultură juridică solidă viitorilor magistrați.

Cunosc faptul că au existat în ultima vreme probleme de ordin administrativ privind decontarea cheltuielilor făcute pentru aducerea unor cadre didactice la cursurile INM, dar consider că în colaborare cu CSM pot fi găsite soluții ca pe viitor astfel de specialiști să poată susține conferințe în cadrul programului de formare inițială.

O altă propunere pentru anul I de formare inițială, dar care este valabilă și pentru anul II este organizarea unor întâlniri între auditorii de justiție și magistrați cu experiență. Consider că generația tânără își caută modele și de multe ori o discuție de jumătate de oră despre viitoarea carieră este mai importantă decât zeci de ore de etică și deontologie. Este adevărat că formatorii de la Institut reprezintă, că ne dorim sau nu, modele pentru auditorii de justiție. Cadrul organizat în care se desfășoară conferințele sau seminarele, obligativitatea parcurgerii unei programe nu permit însă și împărtășirea unor experiențe din viața de magistrat. De aceea consider că o dată pe lună se poate realiza extracurricular o întâlnire între un magistrat în funcție (pe cât posibil fără funcție de conducere și nedetașat la alte instituții) și auditorii de justiție.

2. Anul II de studii

În anul II de studii, activitatea auditorilor de justiție îmbracă un caracter preponderent practic și se desfășoară, după caz, la sediile unităților de parchet sau la instanțele judecătorești. Este de precizat că după primul an de formare inițială, în funcție de opțiune, de mediile obținute și de numărul de locuri alocate, auditorii de justiție sunt împărțiți în două grupe: cea de judecători, respectiv cea de procurori. În funcție de această împărțire și activitatea practică viitoare îmbracă anumite caracteristici. De exemplu, în 2015, au existat două module de pregătire la sediul I.N.M., în perioada 28 septembrie - 1 octombrie 2015 și 8 -21 februarie 2016, atât pentru grupa de judecători cât și pentru cea de procurori, dar cu un conținut diferit.

În perioada în care auditorii desfășoară activitate la instanțe și la sediile unităților de parchet, pregătirea lor este monitorizată de coordonatorii de practică. Dacă anterior această activitate era monitorizată o singură dată, de regulă, în februarie-martie, începând cu anul 2015 programul de monitorizare a fost conceput ca un proces continuu pentru asigurarea unei evaluări complete. De altfel, propunerea privind monitorizarea stagiului pe parcursul întregului an de formare a fost aprobată prin Hotărârea nr. 8/12.05.2015 a Consiliului științific al I.N.M.

În organizarea activității desfășurate de auditorii anului II apar dificultăți legate de faptul că la sediile instanțelor și parchetelor există un deficit de spațiu astfel încât, este puțin probabil ca auditorii să aibă un birou propriu și un calculator pe care să poată lucra. Dificultăți există și în ceea ce privește recrutarea și stabilitatea corpului coordonatorilor de practică, având în vedere că aceștia provin de la judecătorii și de la parchetele de pe lângă judecătorii unde rata de promovabilitate în funcții de execuție este mare, motiv pentru care, continuitatea în calitate de coordonator de practică nu este suficient de mare astfel încât să se poată vorbi totdeauna de dobândirea unei expertize într-o astfel de activitate. De aceea, conducerea I.N.M. a propus drept soluție desemnarea a doi coordonatori

de practică pentru fiecare instanță sau unitate de parchet și organizarea unor sesiuni de recrutare ori de câte ori a fost necesar.

O altă inițiativă bună a fost aceea de a lansa un proces de monitorizare a programului anului II de studiu. Aceasta a constat în întâlniri între formatorul cu normă întreagă delegat de I.N.M. și conducerea instanțelor sau parchetelor, respectiv coordonatorii de practică de la nivelul acestora. Rezultatul acestor întâlniri a constat în redactarea de către formatorul cu normă întreagă a unui raport pentru fiecare centru de stagiu vizat. Concluziile au fost și vor fi utilizate pentru creionarea unor noi programe de stagiu și pentru remedierea deficiențelor întâlnite în centrele de pregătire (instanțe și parchete).

Apreciez că pentru o pregătire unitară și în anul II de studiu ar fi indicat ca la nivelul Consiliului științific să se elaboreze norme privind activități minimale ce ar trebui desfășurate de auditorii de justiție indiferent de locul în care fac stagiul. Astfel ar fi înlăturată și posibilitatea ca o neimplicare suficientă a coordonatorilor de practică în activitatea auditorilor de justiție să determine o insuficiență acumulare de cunoștințe pentru aceștia din urmă.

De exemplu, pentru viitorii judecători s-ar putea impune participarea la cel puțin două ședințe de judecată pe lună, pe durata întregului stagiu, cu obligativitatea întocmirii fișelor de dosar pentru toate cauzele aflate pe rol și a întocmirii hotărârilor judecătorești pentru cauzele care ies în pronunțare. De asemenea, s-ar putea prevedea obligativitatea efectuării pe durata anului II a câte unei săptămâni de stagiu la fiecare compartiment din cadrul instanței.

Pentru procurori, s-ar putea prevedea, spre exemplu, obligativitatea de a studia toate dosarele aflate în lucru la un moment dat, la un anumit procuror, întocmirea unei fișe cu măsurile ce ar trebui luate pentru finalizarea urmăririi penale pentru fiecare din aceste dosare, obligativitatea redactării a cel puțin unui rechizitoriu pe lună, pe durata întregului stagiu.

Deși în ultima vreme s-a pus accentul pe redactarea de către auditori a unor acte procedurale, consider că există încă deficiențe la acest capitol. Astfel, se constată de cele mai multe ori în cazul hotărârilor sau rechizitoriilor întocmite de tinerii magistrați lipsa capacității de sinteză în sensul că uneori sunt reluate anumite pasaje de două, trei ori, sau sunt redat aspecte care nu sunt relevante pentru cauză, faptul că nu există o departajare clară între situația de fapt și argumentarea în drept, că în cazul hotărârilor judecătorești se obișnuiește preluarea în întregime a rechizitoriului în loc să se facă o sinteză a acestuia pentru ca apoi la situația de fapt reținută de judecător să fie copiată situația de fapt reținută de procuror, că de cele mai multe ori situația de fapt reținută este lacunară și imprecisă, că atunci când este individualizată sancțiunea, aprecierile cu privire la circumstanțele personale ale inculpatului sunt lacunare și stereotipe. În cazul hotărârilor privind măsurile preventive există de regulă referiri excesive la

jurisprudența CEDO, fără o personalizare a acesteia la cazul analizat.

În programa de formare profesională au fost incluse seminare de scriere juridică, însă, cred că acestea au doar rol de orientare în sensul că ghidează primii pași în redactarea unor acte juridice. Din păcate și atunci când ajung în activitate, la instanțe sau parchete, tinerii magistrați nu sunt sprijiniți în demersul de a deprinde un stil de redactare, deoarece la judecătorii și parchete sunt în prezent puțini magistrați cu experiență și puțini dintre aceștia sunt dispuși să creeze astfel de abilitați celor aflați la început de carieră. Consider că ar trebui create două posturi speciale de formator, unul pentru auditorii procurori, altul pentru auditorii judecători care să verifice actele procedurale întocmite pe parcursul anului II, să facă observații pentru fiecare act verificat, fără a interesa corectitudinea soluției, ci exclusiv modul de redactare. Aceste acte trebuie să reprezinte parte a evaluării auditorilor de justiție și să fie realizată de trei, patru ori în cel de-al doilea an de studiu, pentru ca în baza observațiilor făcute inițial să se poată realiza și un progres.

Tot pentru îmbunătățirea calității redactării ar trebui inițiată o activitate de constituire a unor mape cu acte procedurale, în special, a unor mape cu rechizitorii și hotărâri judecătorești pronunțate în primă instanță. Consider că prezentarea doar a unor modele generale este insuficientă pentru ca un auditor de justiție să-și poată forma propriul stil de redactare. De aceea, cred că trebuie susținut efortul formatorilor I.N.M. de a colecta rechizitorii și hotărâri judecătorești întocmite în dosare reale, de cei mai buni specialiști în domeniu. Nu este necesar ca acestea să provină doar de la judecătorii, ci în cazul hotărârilor judecătorești este suficient ca acestea să fie pronunțate în primă instanță, ca atare, pot proveni chiar și de la Înalta Curte de Casație și Justiție.

Diversitatea de metode de redactare utilizată în hotărârile și rechizitoriile prezentate poate contribui la formarea stilului propriu și la observarea faptului că în redactarea unui astfel de act, cu excepția dispozițiilor și mențiunilor care sunt obligatorii în conformitate cu dispozițiile legale, o închistare în anumite șabloane, nu este totdeauna benefică. Aceste mape urmează a fi date spre studiu auditorilor de justiție cu obligativitatea întocmirii de către aceștia a unor observații care vor fi avute în vedere la evaluarea făcută la modulul privind scrierea de acte juridice.

În mod benefic a fost inclus în activitatea ce trebuie desfășurată de auditorii din anul II un stagiul obligatoriu de pregătire cu o durată de 2 săptămâni în cadrul Tribunalului și Curților de Apel pentru viitorii judecători, respectiv în cadrul Parchetelor de pe lângă Tribunale pentru viitorii procurori, acestea permițând ca auditorii să ia contact cu activitatea unor magistrați cu mai multă experiență și, de asemenea, să înțeleagă parcursul dosarelor în căile de atac.

O altă activitate salutară și care trebuie menținută și în viitor este includerea în programul de formare a unui stagiul în cadrul formelor de exercitare a profesiei

de avocat. În 2015, acest stagiu s-a realizat în perioada 1-27 septembrie. O asemenea activitate permite viitorilor judecători și procurori să înțeleagă dificultățile și provocările altor profesii juridice și contribuie la dezvoltarea unor relații între magistrați și avocați bazate pe colaborare și respect reciproc.

Tot în cadrul anului II de studiu au fost prevăzute stagii în cadrul altor instituții a căror activitate este strâns legată de cea a instanțelor și parchetelor, cum ar fi Direcția Națională de Probațiune, Institutul Național de Criminalistică, Inspectoratul General al Poliției Române.

Consider că astfel de stagii, precum și vizita făcută de viitorii magistrați la penitenciare, spitale-penitenciar, nu poate avea decât un efect pozitiv asupra pregătirii pentru viitoarea profesie.

CAP.III - FORMAREA CONTINUĂ A MAGISTRAȚILOR

1. Aspecte generale

Conform Regulamentului privind modul de desfășurare a cursurilor de formare profesională continuă a judecătorilor și procurorilor și atestarea rezultatelor obținute din 24.08.2005, Institutul Național de Magistratură organizează cursuri *generale* de formare profesională continuă și cursuri *speciale*.

Cursurile generale de formare sunt adresate tuturor magistraților.

Cursurile speciale de formare se organizează pentru:

- judecătorii de la instanțele specializate și procurorii din parchetele specializate;
- judecătorii și procurorii numiți în magistratură în baza art. 33 din Legea nr. 303/2004;
- judecătorii și procurorii care au obținut calificativul *Nesatisfăcător* sau *Satisfăcător* la ultimele două evaluări consecutive.

La elaborarea programelor de formare continuă, Consiliul științific are în vedere:

- propunerile formatorilor cu privire la domeniile de formare și la teme;
- propunerile instanțelor și parchetelor;
- propunerilor asociațiilor profesionale ale magistraților;
- propunerile altor specialiști din domeniul dreptului;
- evaluarea rezultatului formării.

Conform aceluiași Regulament, magistrații au obligația:

- să participe cel puțin o dată la 3 ani la un program de formare profesională continuă organizat de I.N.M., de instituții de învățământ din țară sau străinătate, ori la alte forme de pregătire profesională (art. 2 din Regulament);
- să urmeze un curs de învățare sau aprofundare a unei limbi străine și a unui curs intensiv pentru inițierea sau aprofundarea cunoștințelor de operare pe calculator organizat de I.N.M. ori de instanțele judecătorești sau de parchetele de pe lângă acestea, de instituții de învățământ superior din țară

sau străinătate, precum și de alte instituții de specialitate (art. 4).

2. Formarea continuă centralizată

I.N.M., prin intermediul Consiliului științific, face propuneri cu un an înainte cu privire la domeniile de formare și cu privire la teme. Lista seminarelor ce se vor desfășura în următorul an este comunicată la instanțe și parchete. Magistratii optează pentru cursurile de pregătire pe care doresc să le urmeze în anul viitor.

Cursurile de formare continuă centralizată se desfășoară, de regulă, la sediul I.N.M. sau la sediul centrelor regionale de pregătire a judecătorilor și procurorilor.

O problemă care există în legătură cu pregătirea continuă centralizată este aceea că judecătorii și procurorii fac 3 opțiuni pe an și de multe ori reclamă faptul că nu sunt selectați la niciunul din seminarele pentru care au optat.

Consider că o asemenea problemă poate fi înlăturată printr-o centralizare informatizată a solicitărilor venite din partea magistraților și o monitorizare a prezenței acestora la seminare, astfel încât, să se dea prioritate celor care au avut în anul sau anii anteriori o prezență mai scăzută la aceste forme de pregătire.

Avantajele formării centralizate ar consta în faptul că:

- asigură întâlnirea și schimbul de idei între magistrați din toată țara;
- temele tratate sunt de multe ori de interes general;
- desfășurarea seminarelor se finalizează de multe ori cu propunerea unor noi teme de conferință, derivate din cele dezbătute.

3. Formarea continuă descentralizată

Spre deosebire de formarea centralizată care se desfășoară în centrele de pregătire sau la sedii I.N.M., acest tip de formare continuă se realizează la nivelul Curților de Apel sau Parchetelor de pe lângă Curțile de Apel. Ca atare, nu e vorba doar de o diferență în ceea ce privește locul unde se desfășoară activitatea de formare, ci și de una privind destinatarul seminarului, în sensul că aceștia trebuie să-și desfășoare activitatea în aria de competență a unei curți de apel sau a unui parchet de pe lângă o curte de apel.

Tematica activității de formare continuă descentralizată se stabilește de C.S.M. la propunerea I.N.M., dar la nivelul instanțelor și parchetelor se pot

organiza consultări și dezbateri și asupra altor teme.

La nivelul curților de apel și al parchetelor de pe lângă curțile de apel, președinții sau vicepreședinții desemnează judecători sau procurori ce răspund de formarea profesională continuă sub coordonarea judecătorului sau procurorului desemnat de președintele curții de apel sau de procurorul general al parchetului. Acești magistrați desemnați întocmesc planurile de formare continuă ce sunt transmise I.N.M..

Forma aceasta de pregătire descentralizată este de multe ori mai bine adaptată nevoilor de cunoaștere a magistraților din unitatea respectivă. Agenda seminarului este de cele mai multe ori întocmită cu o lună, două înainte de întâlnire, astfel încât, pot fi puse în discuție probleme de actualitate (schimbări legislative, consecințele pronunțării unei hotărâri de către Curtea Constituțională, pronunțarea unui R.I.L., etc). Alături de acest avantaj se adaugă și acela că un astfel de seminar este mai ușor de organizat pentru că se deplasează doar formatorul, magistrații participanți rămânând în teritoriu. Aceasta înseamnă că pentru unii din magistrații participanți nu se pierde timpul aferent deplasării într-o altă zonă din țară și astfel activitatea la instanțe sau parchete nu este perturbată. De aceea, consider că în viitor această formă de pregătire trebuie să capete un aspect preponderent în raport cu formarea profesională centralizată.

De asemenea, această formă de pregătire mai prezintă avantajul că de cele mai multe ori magistrații pot adresa o invitație unui anumit specialist și atunci și calitatea expunerii este asigurată.

Comunicarea directă asigură o mai bună cunoaștere de către formator a așteptărilor pe care le au magistrații și acesta poate veni în întâmpinarea acestor așteptări, aspect pozitiv în comparație cu pregătirea centralizată unde există un program și unde problemele abordate trebuie să atingă uneori un grad de generalitate pentru a asigura interesul tuturor participanților (uneori și judecători și procurori).

4. Domenii și teme prioritare în formarea continuă

Conform strategiei I.N.M., pentru perioada 2013-2016, domeniile prioritare de formare continuă trebuie să vizeze:

- modificările majore din sistemul legislativ românesc (noile coduri);
- unificarea practicii judiciare în cadrul formării specializate a magistraților;
- Dreptul european;
- dezvoltarea abilităților non-juridice specifice profesiei de magistrat.

Formarea continuă se adresează în primul rând magistraților dar și magistraților asistenți din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție, personalului de specialitate asimilat magistraților din cadrul M.J., C.S.M. și I.N.M., de aceea, această componentă a activității I.N.M. a cunoscut o amplă dezvoltare în ultimii ani. Astfel, dacă în anul 2009 s-au organizat 105 seminare de formare continuă la care au participat 1750 de magistrați, în anul 2015, s-au organizat 296 astfel de seminare la care s-au înregistrat 6232 de participări efective (respectiv 4553 de magistrați, deoarece unii au participat la mai multe acțiuni de formare), ceea ce reprezintă 64% din numărul total de magistrați. La aceste seminare s-au adăugat 27 de cursuri e-learning în materia Codului civil, Codului de procedură civilă, Codului penal și Codului de procedură penală, la care au luat parte 99 de magistrați cu un total de 688 de participări.

a) La activitățile de formare în materia noilor coduri, la conferințele organizate de I.N.M. există până în prezent 17399 participări din care 11653 din partea judecătorilor, 5597 din partea procurorilor, 81 din partea personalului de specialitate juridică asimilat magistraților și 68 din partea magistraților asistenți. Aceste seminarii și conferințe au fost susținute de formatori I.N.M. dar și de reputați specialiști în domeniu (cadre didactice universitare, avocați, executori judecătorești, etc).

Începând cu anul 2011, s-au organizat conferințe dedicate noilor coduri care au fost transmise on-line prin sistem e-streaming, astfel încât toți magistrații interesați au avut posibilitatea să le vizualizeze. Conferințele au fost înregistrate video și au fost apoi postate pe pagina de internet a I.N.M.. Rezumate ale acestor conferințe se regăsesc sub forma unor broșuri postate, de asemenea, pe pagina de internet a I.N.M.. Tot în materia noilor coduri au fost elaborate cursuri e-learning în cadrul proiectului de cooperare româno-elvețian. Au fost, de asemenea, realizate 4 ghiduri conținând modele de acte procedurale în materie civilă și materie penală.

b) O altă prioritate a formării continue a reprezentat-o organizarea de conferințe privind combaterea mării și micii corupții, combaterea criminalității economico-financiare, combaterea spălării banilor, a evaziunii fiscale și a contrabandei, aplicarea instituției confiscării extinse, conform recomandărilor cuprinse în MCV cu privire la activitatea I.N.M.

c) Dacă în primii ani după intrarea în vigoare a codurilor, prioritatea a fost constituită de cunoașterea noilor dispoziții legale, în ultima perioadă se acordă o atenție sporită unificării practicii judiciare în cadrul formării specializate a magistratului. În acest sens, în 2015, au fost realizate 8 întâlniri ale președinților de secții din cadrul I.C.C.J. și curților de apel în scopul detectării și dezbaterii problemelor de practică judiciară neunitară. A existat o astfel de întâlnire în 2015 și la nivelul parchetelor. Rezultatele acestor întâlniri au fost publicate pe site-ul I.N.M. și discutate în cadrul conferințelor ulterioare, realizate sub egida acestei

instituții.

d) I.N.M. a acordat o mare atenție formării magistraților în materia Dreptului european, atât prin introducerea în tematica unor conferințe a unor probleme de actualitate din acest domeniu, cât și prin posibilitatea acordată unor magistrați de a vizita instituții europene sau prin înlesnirea schimburilor de magistrați. Mobilitățile au fost asigurate atât în baza parteneriatelor încheiate cu alte școli de formare a magistraților cât și sub egida E.J.T.N., unde I.N.M. este un membru foarte activ. În 2015, numărul magistraților care au participat la o formă de pregătire profesională în străinătate a crescut cu 30% față de anul precedent, 484 de judecători și procurori beneficiind de această formă de pregătire în timp ce România a primit vizita a 504 magistrați din alte țări.

I.N.M. a participat, de asemenea, în comitetul de pilotaj al E.J.T.N. precum și în diferite grupuri și subgrupuri de lucru fiind dat ca un exemplu de bune practici.

Tot ca o consecință a preocupării I.N.M. în asimilarea dreptului european și dezvoltarea cooperării în materie civilă sau penală a fost creată în 2012 Rețeaua națională a judecătorilor coordonatori în materia dreptului Uniunii Europene (Eu Ro Quod), formată inițial din 43 de judecători de la nivelul curților de apel și de la nivelul Î.C.C.J., coordonați de un formator al I.N.M. specialist în Dreptul UE. Membrii rețelei se întâlnesc de 2 ori pe an și dezbate teme de actualitate privind Dreptul UE, dar și aspecte practice în care au incidență normele dreptului european sau jurisprudența CJUE. Obiectivele primordiale ale rețelei au fost reprezentate de aplicabilitatea dreptului european în cauzele aflate pe rolul instanțelor și analiza mecanismului trimiterii preliminare la CJUE, astfel încât judecătorii români să nu ocolească o asemenea posibilitate, dar nici să o folosească în mod abuziv.

Consider că obiectivul I.N.M. legat de dreptul european trebuie să fie continuarea proiectelor începute, desfășurarea unei activități la fel de intense în E.J.T.N. și o dezvoltare a Eu Ro Quod astfel încât rețeaua să cuprindă judecători de la nivelul tuturor instanțelor și să se conecteze și cu alte sisteme similare existente la nivel european.

e) Dezvoltarea abilităților non-juridice.

1. Pentru ca magistrații români să se poată încadra în tiparul magistratului european I.N.M. trebuie să fie preocupat de formarea acestora în domeniul cunoașterii limbilor străine. Cunoașterea unor limbi de circulație internațională (engleză, franceză) permite nu doar studiul individual al doctrinei existente în alte sisteme de drept, ci și accesul rapid la jurisprudența CEDO și CJUE, înțelegerea modului în care funcționează alte sisteme juridice, posibilitatea de a participa la programe privind schimbul de magistrați. De altfel, urmarea unui curs de învățare

sau aprofundarea unei limbi străine nu este doar un drept al magistratului, ci și o obligație, așa cum rezultă din art. 4 al Regulamentului privind modul de desfășurare a cursurilor de pregătire profesională continuă a judecătorilor și procurorilor și atestarea rezultatelor obținute din 24.08.2005. Dacă în cazul formării inițiale I.N.M. a realizat acest obiectiv prin prevederea în programă a unor cursuri ținute de formatori cu normă întreagă pentru limbile engleză și franceză, în materia formării continue un asemenea deziderat nu a fost atins. Este adevărat că sporadic au fost organizate cursuri de scurtă durată (2 săptămâni, 1 lună) în colaborare cu alte instituții (de exemplu, un curs de limba franceză realizat în colaborare cu Ambasada Franței) însă acestea au fost lipsite de eficiență reală din cauza duratei insuficiente. La fel de adevărat este că o astfel de activitate nu este ușor de organizat, necesitând resurse umane și financiare și un spațiu unde să poată să fie desfășurate cursurile. Neajunsul major este dat de faptul că acest gen de pregătire trebuie realizată pe o perioadă lungă de timp pentru a fi eficientă.

O soluție ar putea fi contractarea unor formatori cu normă întreagă care să susțină cursuri în cadrul formării descentralizate la nivelul curților de apel și parchetelor de pe lângă curțile de apel, ceea ce ar reprezenta o pregătire mai aproape de locul unde magistrații își desfășoară activitatea întrucât o pregătire centralizată ar conduce la perturbarea activității instanțelor și parchetelor pentru că magistrații ce urmează această formă de pregătire ar lipsi o perioadă lungă de timp de la locul de muncă. Cursurile ar trebui să aibă ca obiectiv diseminarea terminologiei juridice pentru a fi utile, în primul rând, activității desfășurate de magistrați.

2. În ultimii ani a fost acordată o atenție deosebită dezvoltării abilităților non-juridice, motiv pentru care au fost organizate la nivel centralizat cursuri de etică, deontologie, management judiciar, comunicare și mediere. S-a constatat că aceste cursuri sunt bine primite de magistrați, motiv pentru care I.N.M. ar trebui să diversifice acest gen de pregătire, urmând ca aceste cursuri să fie asigurate de persoane specializate în alte domenii care urmează să colaboreze cu instituția.

3. În cadrul formării continue, o atenție deosebită trebuie acordată dobândirii de către magistrați a abilităților tehnice pentru utilizarea calculatorului. Acest obiectiv este impus nu doar de dinamica activității desfășurate la instanțe și parchete, care impune în ultimii ani renunțarea treptată la serviciile unor grefieri dactilografi, dar și dezvoltarea la nivelul de formare a formatorilor a unor metode moderne de formare care utilizează tehnologia IT și de comunicații, astfel încât, formarea magistraților să devină nu doar mai ieftină, dar și mai accesibilă. Astfel, accesarea unei platforme e-learning sau a unei platforme e-streaming sau chiar accesarea bazelor de date necesită cunoștințe de utilizare a calculatorului și de învățare a funcționării unor programe. Cursurile de pregătirea deprinderii abilităților tehnice, minimale, pentru lucrul cu calculatorul vor fi prevăzute în programele de dobândire a abilităților non-

juridice.

Consider că ar fi utilă în viitor lansarea unui program care să implice departamentul IT din cadrul I.N.M., care, sub directa conducere a C.S.M., să realizeze machete pentru cele mai importante acte juridice întocmite de magistrați.

O simplă trecere în revistă a unor dosare este suficientă pentru a se constata că în sistemul judiciar român fiecare magistrat și fiecare grefier redactează actele juridice în manieră proprie, în sensul că nu există o formă standardizată a acestora.

Propunerea este ca la nivelul departamentului Informatică din cadrul I.N.M. să se demareze un program prin care să fie construite machete ale celor mai importante acte întocmite într-un dosar, urmând să se realizeze astfel de șabloane, foi tip, cu antetul instituției pe care să poată fi imprimare hotărârile judecătorești și rechizitoriile.

Reputația unei instituții este asigurată, printre altele, și de forma și conținutul actelor pe care le emite. Dacă în ceea ce privește conținutul, revine fiecărui magistrat sarcina de a se preocupa de calitatea actelor întocmite, în ceea ce privește forma acestora, cred că ar trebui să fie luată o decizie la nivel de C.S.M. și aceasta să fie pusă în practică cu ajutorul I.N.M., astfel încât, formalismul ce caracterizează un sistem judiciar să se materializeze și la nivelul actelor întocmite.

5. Formarea magistraților recrutați conform art.33 din Legea nr. 303/2004

Potrivit dispozițiilor art. 33 alin. 13 din Legea nr. 303/2004, după numirea în funcția de judecător sau procuror există obligativitatea urmării unui curs de formare profesională în cadrul I.N.M., cu o durată de 6 luni, care va cuprinde în mod obligatoriu elemente de drept comunitar.

Prin Hotărârea Plenului C.S.M. nr. 231/22.03.2012 s-a stabilit modul de organizare a pregătirii profesionale cu durata de 6 luni pentru magistrații nou recrutați. S-a stabilit astfel că timp de 1 lună (4 săptămâni) de la numire magistrații nu vor intra în complete de judecată, respectiv nu vor instrumenta dosare, urmând să se familiarizeze cu noul loc de muncă. În măsura în care volumul de activitate al instanței sau unității de parchet o impune, aceștia vor soluționa cauze mai puțin complexe.

Luna a doua și a treia de activitate (8 săptămâni) va fi destinată unui curs

de pregătire profesională alcătuit din module teoretice și practice, disciplinele fiind: Drept civil, Drept procesual civil, Drept penal și Drept procesual penal, CEDO, Dreptul Uniunii Europene, Etică, Organizare judiciară și Criminalistică. Magistratii vor fi evaluați de către formatorii disciplinelor urmate în cadrul acestor module, iar rezultatele vor fi atașate la dosarele profesionale.

În lunile 4, 5 și 6 de la numire, magistrații vor desfășura activitate practică la instanțele și parchetele unde au fost numiți.

Deși persoanele recrutate în baza art. 33 din Legea nr. 303/2004 au o experiență de 5 ani în profesiile juridice, s-a constatat că nu totdeauna pregătirea lor este suficientă pentru debutul cu succes în cariera de magistrat. De aceea, în măsura în care C.S.M. va fi de acord să aloce resurse financiare necesare asigurării unei pregătiri teoretice și practice centralizate, propun ca durata actuală a modulelor de pregătire profesională să fie majorată de la 2 luni la 5 luni.

6. Cea de a doua specializare

Începând cu anul 2013 programul de formare al I.N.M. a pus în practică conținutul Hotărârii Plenului C.S.M. nr. 523/14.07.2012 privind necesitatea formării judecătorilor în vederea dobândirii celei de-a doua specializări.

C.S.M. a constatat că din cauze multiple (numărul mare de posturi vacante, subdimensionarea schemelor de personal, modificări ale competenței materiale, etc), în cazul unor instanțe sau secții, încărcătura cu dosare depășește un nivel admisibil. De aceea, pentru o bună administrare a resurselor umane uneori se impune ca judecătorii să fie specializați și în alte ramuri ale dreptului, astfel încât să poată soluționa cauze specifice altor domenii decât cel în care își desfășoară activitatea. De asemenea, în ultima perioadă, pe rolul instanțelor se înregistrează cauze complexe care necesită cunoștințe din domenii conexe, astfel încât o pregătire a judecătorilor și în alte domenii este bine venită. De aceea, Plenul a apreciat că „derularea unui program care să aibă ca finalitate dobândirea celei de-a doua specializări de către judecători constituie o necesitate a sistemului judiciar de natură să contribuie la o gestionare optimă a resurselor umane a instanțelor judecătorești”.

S-a constatat că derularea unui astfel de program ar fi inutilă la judecătoriile la care funcționează numai complete mixte civil-penal unde judecătorii au deja dublă specializare în aceste materii, precum și la instanțele specializate unde judecătorul nu poate realiza activități și din domeniul altor materii.

C.S.M. a apreciat că domeniile de specializare care trebuie avute în vedere în cadrul acestui program sunt:

- Drept civil, Drept procesual civil;

- Drept penal, Drept procesual penal;
- Drept administrativ, Drept financiar și fiscal, Drept procesual civil;
- Dreptul muncii, asigurări sociale, Drept procesual civil.

Cea de-a doua specializare urmează a fi dobândită în cadrul activităților de formare continuă centralizată prin Institutul Național al Magistraturii, dar și prin intermediul activităților de formare continuă descentralizată, urmând ca acest obiectiv să fie evidențiat distinct în programele anuale de formare continuă centralizată și descentralizată ale I.N.M..

Formarea profesională în vederea dobândirii celei de-a doua specializări poate fi de lungă durată sau de scurtă durată.

Vor participa la *cursurile de scurtă durată* judecătorești care au experiență profesională în domeniul respectiv de cel puțin 1 an în ultimii 5 ani, iar stabilirea în concret a categoriei de cursuri pe care o va urma fiecare judecător se va realiza de colegiul de conducere a instanței.

Programele de *formare de lungă durată* au inclus o sesiune de formare tip e-learning în domeniul Drept administrativ, Drept financiar și fiscal și Dreptul muncii, acestea fiind urmate de un seminar de 5 zile pentru domeniul în care s-a optat.

CAP.IV - FORMAREA FORMATORILOR

Cel de-al treilea compartiment al I.N.M. se ocupă de formarea formatorilor. O preocupare constantă a I.N.M. a privit modul de recrutare, de formare și evaluare a formatorilor, aceasta concretizându-se în mai multe acte adoptate, cum ar fi, statutului personalului de instruire al I.N.M. adoptat de Consiliul științific și aprobat de Plenul C.S.M. prin Hotărârea nr. 531/19.06.2012 care prevede o procedură unitară de recrutare a formatorilor colaboratori, indiferent de componenta de formare inițială ori continuă a formatorilor sau coordonatorilor de practică, stabilește standarde de conduită pentru personalul de instruire, și de asemenea stabilește pentru formatorii cu normă întreaga obligativitatea desfășurării de activități științifice și de cercetare.

Prin Strategia Institutului Național al Magistraturii pentru perioada 2013-2016 s-a stabilit drept obiectiv al departamentului de formare a formatorilor perfecționarea procedurilor de recrutare a formatorilor și coordonatorilor de practică în vederea identificării celor mai buni profesioniști ai dreptului.

S-a arătat astfel că pentru asigurarea caracterului unitar al formării este necesar să se asigure un număr suficient de formatori I.N.M. atât în domeniile fundamentale cât și în domeniile de strictă specializare. Uniformizarea soluțiilor din practica judiciară reclamă și o uniformizare a formării oferite magistraților, motiv pentru care se impune consolidarea rețelei de formatori pentru fiecare domeniu de formare, pe cât posibil la nivelul tuturor curților de apel și al parchetelor de pe lângă acestea astfel încât să se asigure un înalt nivel calitativ al pregătirii, nu doar la nivel centralizat, ci și descentralizat.

S-a arătat, de asemenea, că trebuie acordată o atenție deosebită asigurării unui număr suficient de coordonatori de practică pentru desfășurarea stagiului auditorilor de justiție aflați în anul al II-lea, dar și formării continue a acestora.

1. Formatorii cu normă întreagă

În ultimii ani, s-a acordat prioritate recrutării unui număr suficient de formatori cu normă întreagă al căror rol este de a asigura caracterul unitar al formării și de a elabora metodologii de instruire și programe de formare. Faptul că acești formatori sunt detașați în cadrul Institutului pentru o perioadă de 3 ani de zile asigură coeziunea corpului personal de instruire, întrucât aceștia reprezintă elementul de stabilitate, fără a fi pierdut din vedere elementul de dinamică a pregătirii ce trebuie asigurat de Institut pentru toți magistrații.

Având în vedere că formatorii colaboratori, de cele mai multe ori, din cauza

complexității activității desfășurate, nu pot fi implicați în elaborarea unor strategii de formare, de programe de formare, revine formatorilor cu normă întreagă sarcina de a asigura componenta de cercetare și documentare necesară desfășurării oricărei forme de învățământ.

Printre cele mai importante atribuții ale formatorilor cu normă întreagă se numără elaborarea de materiale didactice, identificarea dosarelor ce sunt utilizate la toate grupele de auditori în cadrul formării inițiale din anul I, elaborarea planurilor de seminar, stabilirea tematicilor și bibliografiilor pentru examenele desfășurate sub egida I.N.M., participarea la grupuri de lucru privind demararea unor proiecte, întocmirea de modele de acte procedurale, etc.

2. Formatorii colaboratori

Conform recomandărilor Consiliului consultativ al judecătorilor europeni (C.C.J.E.) atunci când magistrații sunt responsabili cu activitatea de formare este important ca aceștia să rămână în contact cu practica judiciară. Este și motivul pentru care, în corpul personalului de instruire, pe lângă formatori cu normă întreagă, sunt recrutați formatori colaboratori, aceștia garantând un caracter practic al formării. Prezența acestora poate impulsiona diversitatea temelor și domeniilor de pregătire la nivel centralizat și descentralizat. Mai ales în această perioadă de profunde schimbări legislative, actualitatea formării nu ar putea fi realizată decât prin semnalarea celor mai noi provocări ivite în practica judiciară. Activitățile în care sunt implicați acești formatori la nivelul unităților de parchet și al instanțelor permit cunoașterea preocupărilor actuale ale magistraților și nevoilor de formare ale acestora și, de asemenea, permit I.N.M. să pregătească o programă de formare în consonanță cu necesitățile reale ale destinatarilor formării.

3. Coordonatorii de practică

Pentru asigurarea calității pregătirii auditorilor de justiție aflați în anul II, I.N.M. a decis recrutarea a doi coordonatori de practică la nivelul tuturor instanțelor și unităților de parchet unde se desfășoară stagii de formare. Aceștia trebuie să se afle permanent în legătură cu formatorii de la I.N.M. pentru a asigura o formare unitară și pentru a cunoaște exigențele de pregătire impuse de programele I.N.M. pentru auditori. Fluctuația mare de personal la nivelul judecătoriilor și parchetelor de pe lângă judecătorii, a determinat o promovare rapidă a acestor magistrați în funcții de execuție, ceea ce s-a răsfrânt negativ în stabilitatea acestui corp de magistrați. De aceea, I.N.M. a fost obligat să organizeze sesiuni de recrutare mult mai des decât în alte componente de formare. Pe viitor, s-ar impune o mai largă și completă informare a magistraților de la judecătorii și parchetele de pe lângă judecătorii cu privire la importanța acestei activități pentru sistemul judiciar român, astfel încât să fie stimulat interesul acestora în a candida în cadrul procedurilor de selecție.

4. Formatorii cu o alta specializare decât cea juridică

Având în vedere accentul pe care strategiile de reformă în sistemul judiciar îl pun pe formarea în domenii non-juridice, I.N.M. a fost preocupat în ultimii ani de recrutarea unor formatori din alte domenii care au fost integrați în corpul de instruire, fie ca formatori cu normă întreagă, fie ca și formatori colaboratori. Domeniile pentru care au fost recrutați acești formatori sunt: management judiciar, etică și deontologie profesională, dezvoltare personală, informatică și limbi străine.

5. Recrutarea formatorilor

Recrutarea personalului de instruire din I.N.M. are loc pe bază de concurs, iar selecția este realizată de o comisie numită de Consiliul științific. De regulă, candidații depun un dosar cu privire la activitatea lor profesională și susțin un interviu în fața comisiei, precum și un seminar demonstrativ în domeniul pentru care își depun candidatura. În cazul coordonatorilor de practică, susținerea seminarului este înlocuită de efectuarea unei perioade de probă. Candidații pentru posturile de formatori cu normă întreagă susțin, pe lângă aceste etape, și un interviu în fața Consiliului științific.

Intenția de selectare a unor formatori este făcută publică de către Institut și comunicată instanțelor și parchetelor, astfel încât, oricine își dorește să participe la o asemenea selecție poate să o facă. Necesarul de formatori și de coordonatori de practică este comunicat de către departamentele de specialitate Consiliului științific, iar acesta decide cu privire la momentul declanșării procedurilor de selecție.

6. Formarea formatorilor

După recrutarea personalului de instruire, acesta trece printr-o etapă de formare în vederea însușirii tehnicilor didactice. Formarea este asigurată atât prin intermediul participării la seminare sau conferințe cu o astfel de temă sau prin module de tip e-learning destinate formării la distanță. Coordonatorii de practică participă și ei la întâlniri de lucru cu specialistul în Științele educației și reprezentanți ai departamentului de formare inițială.

De etapa formării formatorilor sunt în prezent responsabili formatorul cu normă întreagă, specialist în științele educației, și formatorul colaborator, specialist în dezvoltare personală.

De exemplu, doar în 2015 au fost organizate în cadrul programului de formare continuă 3 seminare dedicate exclusiv formatorilor și coordonatorilor de practică din cadrul I.N.M., iar în cadrul mecanismului financiar norvegian 2009-2014 „Consolidarea capacității sistemului judiciar din România de a face față noilor provocări legislative și instituționale” au fost organizate 4 seminare de

formare a formatorilor specializați în domeniul noilor coduri pentru un număr total de 72 de participanți.

7. Evaluarea personalului de instruire

Activitatea personalului de instruire din cadrul I.N.M., este evaluată anual potrivit metodologiei de evaluare a personalului de instruire al I.N.M., aprobată prin hotărârea Consiliului Științific nr. 3/05.02.2013. Evaluarea se face în baza mai multor criterii cum ar fi: eficiența metodelor de formare, caracterul interactiv al formării, respectarea îndatoririlor cu caracter administrativ sau organizatoric, disponibilitatea de a participa la acțiunile de formare prevăzute în programul anual de formare continuă, disponibilitatea de a participa la sesiuni de formare a formatorilor organizate de I.N.M. sau alte instituții abilitate din țară sau străinătate, cel puțin o dată la 3 ani.

Pentru evaluarea efectivă a formatorilor în cazul tuturor seminarelor de formare continuă sunt utilizate chestionare care se completează de către participanții la sesiunile de formare, chestionare menite să monitorizeze relevanța temei alese și calitatea pregătirii oferite de formator. De exemplu, în anul 2015, în procesul de evaluare a formatorilor implicați în activitatea de formare continuă s-au avut în vedere 3 surse diferite de evaluare:

- fișa de autoevaluare completată de formator;
- fișa completată de experții I.N.M. implicați în organizarea programului de formare continuă;
- fișa de evaluare a formatorului completată de participanții la acțiunile de formare. În cazul acestei fișe, condiția pentru realizarea evaluării este ca cel puțin 2/3 din numărul participanților să depună o astfel de fișă.

În cazul formării inițiale, în 2015, au fost avute în vedere 4 surse de evaluare diferite:

- fișa de autoevaluare completată de formator;
- fișa de evaluare a formatorului completată de auditorii de justiție, condiția fiind aceea ca cel puțin 2/3 din numărul acestora să completeze o astfel de fișă;
- fișa de evaluare completată de titularii de disciplină;
- raportul de evaluare realizat de specialistul I.N.M. în științele educației, în ceea ce privește abilitățile didactice, acolo unde a fost cazul.

De asemenea, începând cu 2012, la nivelul departamentului de formare inițială au avut loc evaluări anuale privind activitatea desfășurată de formatorii colaboratori. În anul 2014, a fost realizată o evaluare generală a tuturor formatorilor, având drept efect reactualizarea listei formatorilor, doar cu acei magistrați care aveau specializarea, experiența necesară și disponibilitatea de a se implica în activitățile de formare din domeniul pentru care fuseseră selectați.

Consider că o dată la 5 ani ar trebui să existe un astfel de proces de reevaluare a listelor de formatori astfel încât I.N.M. să aibă o imagine reală asupra corpului de formatori pentru a putea lua măsurile necesare în vederea completării acestuia.

CAP. V. DEPARTAMENTUL DE CONCURSURI, EXAMENE ȘI POLITICI PUBLICE

O componentă importantă a Institutului Național de Magistratură este cea privind desfășurarea concursurilor și examenelor. I.N.M. este implicat în organizarea următoarelor concursuri și examene:

- concursul de admitere I.N.M.;
- concursul de admitere în magistratură;
- concursul de promovare în funcții de execuție;
- concursul/examenul de numire în funcții de conducere;
- examenul de absolvire I.N.M.;
- examenul de capacitate;
- concursul de promovare la Înalta Curte de Casație și Justiție;
- examenul de promovare a personalului asimilat judecătorilor și procurorilor din cadrul I.N.M.;
- concursul pentru ocuparea posturilor vacante de magistrat asistent la Înalta Curte de Casație și Justiție;

1. Concursul de admitere în I.N.M. și în magistratură

Începând cu anul 2012, criteriile de exigență pentru admiterea în magistratură sunt comune cu cele pentru admiterea în I.N.M., ceea ce a dus la înlăturarea criticilor existente până atunci, conform cărora accesul în magistratură pentru cei care aveau deja experiență în domeniu era mult mai facil decât pentru absolvenții de facultate. C.S.M. a aprobat nu doar ca subiectele și probele de concurs să fie comune pentru cele două modalități de admitere în profesie, dar și ca probele de concurs să se desfășoare în același timp.

Pe lângă o bună organizare a desfășurării acestor concursuri, din punct de vedere administrativ, consider că I.N.M. trebuie să fie în continuare preocupat de adaptarea standardelor de recrutare la cerințele profilului magistratului. De

aceea, consider că se impune în continuare organizarea unor întâlniri consultative privind tematica și bibliografia pentru aceste concursuri, dar și privind probele și succesiunea acestora în cadrul concursului de admitere. La întâlniri ar trebui să participe atât membri C.S.M. care ar putea lua cunoștință despre nevoile de ordin material pentru organizarea corespunzătoare a unui astfel de concurs, cadre didactice ale facultăților de drept, studenți din ultimii ani de studii de la facultățile de drept, factori decizionali din justiție.

2. Concursul de promovare în funcții de execuție

În legătură cu acest concurs, au existat cele mai multe critici determinate de conținutul sau corectitudinea unor subiecte. Consider că, în viitor, examenul scris nu trebuie să fie decât o componentă a concursului de promovare în funcții de execuție pentru că acesta permite doar o evaluare punctuală a magistratului, iar pe lângă proba scrisă ar trebui să se dea relevanță activității desfășurate de magistrat, capacității și experienței sale, relevată în natura și complexitatea cauzelor pe care le are spre soluționare, calitatea actelor procedurale întocmite, comportamentul în raport cu justițiabilii și cu ceilalți colegi, urmând ca evaluarea să fie una asemănătoare celei făcute pentru promovarea la Înalta Curte de Casație și Justiție, mai puțin etapa interviului.

De asemenea, pentru stabilirea tematicii și bibliografiei de concurs, ar trebui să existe o consultare permanentă cu magistrații din toată țara prin intermediul conducerii instanțelor și parchetelor.

3. Examenul de absolvire a I.N.M.

În strategia I.N.M., pentru perioada 2013-2016, s-a arătat că I.N.M. își propune organizarea de consultări cu privire la oportunitatea formulării unor propuneri de modificare legislativă în sensul renunțării la examenul de absolvire a I.N.M., argumentându-se că pe durata celor 2 ani de studii în cadrul I.N.M. auditorii trec printr-un număr mare de examene, iar la un an de la absolvirea I.N.M. participă la examenul de capacitate. Deși, până în prezent, nu a fost luată o decizie de modificare a regulamentelor și a legislației privind desfășurarea acestui examen, consider că se poate renunța la această formă de evaluare, având în vedere faptul că auditorii de justiție sunt evaluați permanent pe durata celor 2 ani desfășurați în I.N.M.. Mai mult, resursele financiare și umane folosite în buna desfășurare a acestui examen ar putea fi redirecționate pentru sprijinirea altor forme de pregătire a viitorilor magistrați.

4. Atribuțiile membrilor departamentului

Pentru buna desfășurare a acestor concursuri și examene, departamentul de resort asigură actualizarea tematicii și a bibliografiei de concurs sau de examen, propune membrii comisiilor de concurs sau de examen, asigură asistență tehnică

comisiilor care elaborează subiectele, soluționează contestațiile, corectează lucrările sau participă la proba orală, asigură măsuri de siguranță pentru confidențialitatea subiectelor și a conținutului tezelor candidaților.

Prin Hotărârea nr. 29/10.12.2015, Consiliul științific al I.N.M. a aprobat propunerea departamentului de concursuri și examene pentru eficientizarea activității desfășurate.

Prin Hotărârea Plenului C.S.M. nr. 1349/17.12.2015 s-a decis admiterea propunerii I.N.M. de aprobare anuală a listei persoanelor care-și exprimă disponibilitatea de a participa în comisiile de examinare în cursul anului următor.

Consider că o asemenea propunere este bine venită și ea trebuie să fie continuată și în anii următori, având în vedere că în ultima vreme au existat dificultăți în ceea ce privește selecția membrilor comisiilor de examinare sau de concurs. Întocmirea unei asemenea liste în care magistrații își exprimă un acord prealabil de a participa la examenele și concursurile din anul următor facilitează personalului din departamentul de concursuri și examene completarea listelor în cazul în care pentru un anumit concurs nu există suficienți membri pentru constituirea comisiei prin contactarea magistraților care apar în acest tabel și consultarea acestora privind acceptul de a participa la respectivul concurs sau examen.

În strategia I.N.M. pentru perioada 2013-2016, se pune accentul și pe profesionalizarea procesului de elaborare a subiectelor în sensul selectării unor specialiști în elaborarea de subiecte care, în cadrul unui contract anual încheiat cu I.N.M., să furnizeze subiecte de examen care să fie stocate într-o bază de date. Subiectele ar urma să fie supuse unei analize statistice din punct de vedere al gradului de dificultate și al aptitudinii de a selecta cei mai buni candidați prin intermediul pretestărilor desfășurate în condiții de concurs sau în cadrul pretestărilor anuale destinate studenților și absolvenților facultăților de drept.

S-a arătat că prin adoptarea acestei soluții s-ar evita inconvenientul elaborării de subiecte sub presiunea timpului, urmând ca membrii comisiei de concurs/examen să aibă atribuții doar în selectarea unor subiecte adecvate cerințelor fiecărui tip de procedură.

Consider că o asemenea soluție este viabilă numai pentru etapa de pregătire a auditorilor sau a magistraților în vederea susținerii unor concursuri sau examene. Apreciez, însă, că o asemenea bază de date nu ar putea fi utilizată efectiv în cadrul concursurilor și examenelor, în primul rând pentru că oricât de vastă ar fi, dat fiind că subiectele nu intră sub un regim al secretizării, ar putea constitui pentru unii participanți o sursă unică de pregătire, care nu ar reflecta totdeauna gradul de cunoștințe. Altfel spus, cei care s-ar pregăti pentru un concurs ar trece în revistă subiectele din această bază de date până ar ajunge la o memorare

a răspunsurilor corecte. Mai mult, având în vedere dinamica legislației în România este greu de crezut că o astfel de bază de date care să fie mereu actuală ar putea fi creată. Dacă ar fi să ne raportăm doar la modificările intervenite în domeniul Dreptului penal și al Procedurii penale, după intrarea în vigoare a celor două coduri, ar fi ușor să ne imaginăm că o corijare a acestor subiecte, astfel încât ele să fie concordante cu modificările survenite la nivelul legislației sau cu modificările survenite ca urmare a pronunțării deciziilor Curții Constituționale a României, a unor RIL - uri, sau a unor hotărâri prealabile privind dezlegarea unor chestiuni de drept, ar fi mult mai dificilă decât elaborarea subiectelor pentru fiecare concurs sau examen în parte.

CAP. VI. RELAȚII INTERNAȚIONALE

1. Consolidarea poziției INM ca membru EJTN

În ultimii ani, I.N.M. a fost preocupat și de participarea la organisme de formare a magistraților constituite la nivel european sau la nivel internațional, precum și de dezvoltarea unor relații bilaterale de cooperare cu instituții similare ale altor state.

Trebuie remarcate, în primul rând, rezultatele deosebite pe care le-a obținut I.N.M. în cadrul Rețelei europene de formare judiciară (E.J.T.N.).

I.N.M. este membru al E.J.T.N. din 2007, data aderării României la UE. Încă de la început, s-a manifestat ca o prezență activă, motiv pentru care a fost cooptat în diverse grupuri de lucru. În prezent I.N.M. este membru al comitetului de pilotaj al E.J.T.N. precum și membru sau coordonator al unor grupuri/subgrupuri de lucru din cadrul acestora: grupul de lucru *Programul de schimb*, grupul de lucru *Programe și tehnologie*, subgrupul de lucru *Dreptul administrativ*⁵.

Consider că se impune în continuare consolidarea poziției I.N.M. prin prezența în cadrul grupurilor, subgrupurilor de lucru, menținerea poziției dobândite în cadrul comitetului de pilotaj, creșterea prezenței formatorilor din România la activitățile de formare ale E.J.T.N. și participarea magistraților români la un număr cât mai mare și mai variat de activități organizate sub egida E.J.T.N.

2. Participarea INM în EAJTN

Începând cu anul 2010, I.N.M. a devenit membru fondator al rețelei euro-arabe de formare judiciară (E.A.J.T.N.). Deși activitatea acestei rețele nu este foarte intensă, prezența I.N.M. în cadrul acestei organizații va trebui să urmărească valorificarea experienței interne prin furnizarea de expertiză în sprijinirea reformei judiciare din statele arabe, dar și consolidarea cooperării I.N.M. cu celelalte instituții din statele membre ale rețelei.

3. Dezvoltarea de relații bilaterale

În ceea ce privește dezvoltarea relațiilor bilaterale de cooperare cu alte instituții similare din statele membre ale U.E. și din state terțe, I.N.M. a dezvoltat în anii anteriori relații de cooperare cu institutele de pregătire a magistraților din

⁵ www.ejtn.eu

Italia, Spania, Belgia, Bulgaria.

Consider că obiectivele ce ar trebui urmărite de I.N.M. în următorii ani vizează colaborarea cu statele care sunt în proces de aderare la Uniunea Europeană.

I.N.M. trebuie să devină un furnizor de expertiză în procesul de aderare al acestor state în domeniile care țin de reforma justiției. O propunere în acest sens ar fi inițierea unei colaborări cu Ministerul Afacerilor Externe și Ministerul Justiției pentru identificarea intereselor strategice ale României în sprijinirea țărilor aflate în proces de aderare la U.E. și modalitățile concrete în care acestea pot fi sprijinite. Reforma justiției în România poate reprezenta un model pentru aceste state, iar magistrații din România pot contribui la formarea profesională a magistraților din aceste state. După identificarea intereselor specifice, I.N.M., în zona sa de competență, poate colabora cu instituțiile specifice din estul Europei și statele din Balcanii de vest sau poate contribui la inițierea și consolidarea unor instituții cu rol în selecția și pregătirea magistraților.

Un obiectiv pentru I.N.M. în următorii ani ar trebui să fie utilizarea mai eficientă a instrumentului TAIEX pentru furnizarea de expertiză românească în domeniul justiției statelor care sunt în proces de aderare la U.E.

TAIEX este instrumentul de asistență tehnică și schimb de informații al Uniunii Europene, al cărui scop este ajutorarea statelor din cadrul Instrumentului de Asistență pentru Preaderare (IPA), precum și din cadrul Politicii Europene de Vecinătate (PEV) în domenii precum armonizarea legislativă sau asistența tehnică sau de specialitate în diverse materii reglementate la nivel european. TAIEX organizează trei tipuri de evenimente: ateliere sau seminare, misiuni de expert și vizite de lucru. În cadrul acestor evenimente, specialiști din țările U.E. sunt invitați ca experți sau lectori pentru formarea personalului din țările beneficiare. Statele membre ale U.E. își desemnează câte un punct național de contact pentru această rețea, iar în cazul României punctul național de contact este Ministerul Afacerilor Externe. I.N.M. poate coopera cu Ministerul Afacerilor Externe pentru a se implica activ în activitățile organizate de TAIEX în sensul furnizării de formatori cu experiență în domeniile de interes.

O atenție deosebită consider că trebuie acordată continuării și consolidării colaborării cu Institutul Național al Justiției din Republica Moldova, ca parte a sprijinului pe care România îl acordă reformei în justiție din această țară.

România este preocupată de pașii care trebuie parcurși pentru integrarea graduală a Republicii Moldova în Uniunea Europeană. De aceea este interesată de asistența pe care Uniunea Europeană o poate oferi în acest scop Republicii Moldova și încearcă să detecteze mijloacele prin care statul român poate contribui la accelerarea acestui proces de aderare, care se poate dovedi dificil în actualul

context internațional.

Semnarea declarației comune privind instituirea unui parteneriat strategic între România și Republica Moldova, semnată la București, la 27.04.2010, și crearea Comisiei mixte România - Republica Moldova de integrare europeană reprezintă o etapă importantă care oferă un cadru juridic concret pentru permanentizarea și consolidarea cooperării cu statul vecin în parcursul său european.

I.N.M. cooperează cu Institutul Național al Justiției din Republica Moldova încă din 2005. În cadrul sesiunii comisiei interguvernamentale din 31.03.2014, cele două instituții au semnat un protocol de colaborare, I.N.M. manifestându-și disponibilitatea de a sprijini reforma în sectorul judiciar pe aspecte ce țin de formarea magistraților, schimbul de documente, date statistice, participarea la cursuri de perfecționare, realizarea unor materiale, accesarea unor proiecte cu finanțare europeană, realizarea unor consultări comune⁶.

Este important ca toate aceste obiective să fie puse în practică și să fie transformate în proiecte concrete.

O altă propunere în domeniul relațiilor internaționale este determinată de deținerea de către România a președinției Consiliului Uniunii Europene în primul semestru al anului 2019. Consider că, sub coordonarea CSM, în colaborare cu Ministerul Justiției și Ministerul Afacerilor Externe, I.N.M. se poate implica pentru a promova la nivel european interesele justiției din România. Astfel, I.N.M. ar putea fi implicat în susținerea activităților sectoriale ce vor fi desfășurate în perioada respectivă în domeniul justiției și afacerilor interne și va putea profita de ocazie pentru creșterea influenței la nivel european și regional, în calitate sa de potențial furnizor de expertiză.

4. Dezvoltarea sistemului de conferințe sectoriale

I.N.M. trebuie să-și propună ca obiectiv pentru viitor continuarea și dezvoltarea parteneriatului cu Academia de Drept European de la Trier, Institutul European de la Florența, Colegiul Europei de la Bruges și EIPA.

5. Participarea la Centenarul României

Deși această propunere nu se încadrează strict în domeniul relațiilor pe care I.N.M. ar trebui să le dezvolte la nivel internațional, apreciez că ecoul participării la o astfel de acțiune ar putea avea rezonanțe internaționale.

La nivel guvernamental se fac pregătiri pentru aniversarea în 2018 a împlinirii a 100 de ani de la Marea Unire și în cadrul activităților desfășurate la

⁶ Minuta Comisiei mixte din 31.03.2014.

nivel național, I.N.M. s-ar putea implica în realizarea unor acțiuni care să evidențieze modul în care au fost integrate în sistemul judiciar al României Mari sistemele judiciare din Basarabia, Bucovina și Transilvania. În acest sens, vizez o colaborare a I.N.M. cu Departamentul Centenar din cadrul Guvernului și cu istorici, specialiști în studierea acestei epoci a istoriei noastre, astfel încât, auditorii de justiție să poată fi implicați în cunoașterea istoriei sistemului judiciar din România.

CAP. VII. ACTIVITATEA ECONOMICO-ADMINISTRATIVĂ

Departamentul economico-administrativ al I.N.M. este format din două servicii: Serviciul contabilitate, achiziții publice și resurse umane și Serviciul protocol, secretariat și administrativ. Conducerea departamentului este asigurată de un Director și un Șef serviciu contabilitate, achiziții publice și resurse umane.

Principala sarcină a acestui departament este aceea de a administra fondurile bugetare. Cea mai mare parte a fondurilor primite de la bugetul de stat au fost utilizate în anii trecuți pentru cheltuielile de personal, cheltuieli în care sunt incluse și bursele acordate auditorilor de justiție, pentru achiziționarea de bunuri și servicii, acțiuni de sănătate, contribuții și cotizații la organismele internaționale, etc. De asemenea, acest departament se ocupă de buna funcționare a sediului I.N.M. situat în Bd. Regina Elisabeta, a Centrului de perfecționare a magistraților de la Giroc și a Căminului pentru cazarea auditorilor de justiție din str. E. Pompei, București.

Având în vedere că se înregistrează în ultima vreme o fluctuație de personal în cadrul acestui departament, consider că preocuparea directorului I.N.M. trebuie să vizeze ocuparea tuturor posturilor vacante și identificarea nevoilor de perfecționare a membrilor departamentului.

Un alt obiectiv al conducerii I.N.M. pentru perioada următoare este alocarea unui buget corespunzător nevoilor actuale ale I.N.M., constând în sume alocate de la bugetul de stat și fonduri gestionate de C.S.M. pentru formarea magistraților, astfel încât, obiectivele propuse în planul de management să poată fi atinse.

În ceea ce privește baza materială, consider că un obiectiv pe care trebuie să-l aibă I.N.M. este consolidarea fondului de carte al Bibliotecii Institutului. În ultimii ani, din cauza crizei financiare, fondurile alocate dotării bibliotecilor din cadrul instanțelor și al unităților de parchet au fost foarte mici sau inexistente. De aceea, apreciez că s-ar putea face un efort în dotarea Bibliotecii Institutului, ca punct central de documentare pentru sistemul judiciar. Achiziția de carte nu trebuie să vizeze doar lucrări de actualitate privind ultimele modificări legislative, ci trebuie făcută o investiție pe termen lung și în cursuri fundamentale publicate în alte limbi astfel încât, I.N.M. să-și îndeplinească și rolul de centru de cercetare. Asta se impune cu atât mai mult cu cât, asemenea lucrări nu sunt niciodată achiziționate de instanțele judecătorești sau de parchete.

ACTE NORMATIVE FOLOSITE

- Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară;
- Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii;
- HG nr. 1155/2014 pentru aprobarea Strategiei de dezvoltare a sistemului judiciar 2015-2020;
- H.C.S.M. nr. 184/2006 pentru aprobarea profilului profesiei de judecător și procuror în vederea stabilirii condițiilor de admitere în magistratură;
- H.C.S.M. nr. 322/2005 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de desfășurare a cursurilor de formare profesională continuă a judecătorilor și procurorilor și atestarea rezultatelor obținute;
- H.C.S.M. nr. 231/2012 pentru aprobarea programului privind pregătirea profesională a judecătorilor și procurorilor numiți în condițiile art. 33 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor;
- H.C.S.M. nr. 279/2012 privind organizarea și desfășurarea concursului de admitere în magistratură;
- H.C.S.M. nr. 523/2012 pentru aprobarea desfășurării programului referitor la dobândirea celei de-a doua specializări de către judecători;
- H.C.S.M. nr. 543/2013 pentru aprobarea strategiei Institutului Național al Magistraturii pentru perioada 2013-2016;
- H.C.S.M. nr. 148/2015 pentru aprobarea procedurii întâlnirilor trimestriale în care sunt dezbătute problemele de drept care generează practica neunitară.